

การศึกษาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

A Study of Learning Activity Management and Management of Philosophy of Sufficiency Economy of Schools under Angthong Primary Educational Service Area Office

พิพัฒน์ ขวัญมงคล

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email: pipat.kwanmongkol@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ที่มีขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา จำนวน 110 แห่ง โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษา มีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ ด้านการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 2) สถานศึกษา มีการจัดการกิจกรรมการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการศึกษา และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยค่าสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา รองลงมา คือ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 3) สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากันยกเว้น ด้านหลักสูตรและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาขนาดเล็กมีการปฏิบัติ ต่ำกว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่ 4) สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดการกิจกรรมการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาภาพรวม ไม่แตกต่างกัน โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการบริหารจัดการเท่ากัน แต่ด้านการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็ก มีการปฏิบัติ ต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็กมีการปฏิบัติ มากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้, เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study learning activity management and management of Philosophy of Sufficiency Economy of schools under Angthong Primary Educational Service Area Office, and 2) compare learning activity management and management of Philosophy of Sufficiency Economy of small schools and large schools. The samples were 110 schools administrators from 110 schools. The instrument was a questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and t-test. The findings revealed that: 1) as a whole, the schools managed learning activities of Philosophy of Sufficiency Economy at a high level as following aspects: curriculums and learning activities, learner development activities. The highest average was learner development activities, followed by curriculums and learning activity management. 2) As a whole, the schools managed administrative activities of Philosophy of Sufficiency Economy at a high level as following aspects: educational management and personnel development. The highest average was educational management, followed by personnel development. 3) As a whole, the small and large schools managed the same learning activities. They also performed equally learning activities, except curriculums and learning activity management. The small schools performed less than the large schools. 4) As a whole, both small schools and large schools had the same learning activity management. They also performed equally learning activities. However, the small schools performed educational management less than the large schools. The small schools performed personnel development more than the large schools.

Keywords: Learning Activity, Sufficiency Economy of Schools

1. บทนำ

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนวทางดำเนินงานแก่พสกนิกรชาวไทยมาตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงหน่วยงานภาครัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา เพื่อให้ก้าวทันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ [2]

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เป็นเครือข่ายดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง โดยจัดทำยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (พ.ศ.2555-2558) โดยการพัฒนารูปแบบ

การพัฒนาสถานศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งได้พัฒนาการบริหารจัดการและการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นสถานศึกษาพอเพียง และจัดทำคู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการประเมินสถานศึกษาตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียง [2] โดยใช้แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยแบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการศึกษา และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

จากการดำเนินการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ได้มีการประเมินติดตามผล แต่ยังคงพบว่ามีสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการประเมินและผ่านการประเมินยังไม่

ครบร้อยละ100 ของสถานศึกษาทั้งหมด และยังมีปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษาที่เหลือและยังไม่ขอรับการประเมินภายใน พ.ศ. 2558 [2] ในฐานะผู้วิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเห็นความสำคัญที่ต้องศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอย่างทอง และเห็นว่าสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ น่าจะมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นข้อมูล สารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้การจัดการศึกษามีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอย่างทอง
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กกับขนาดใหญ่

3. วิธีการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอย่างทอง ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 154 แห่ง โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 154 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอย่างทอง ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 110 แห่ง โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 110 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของยามาเน่ (Yamane) [3] ที่ระดับความคาดเคลื่อน α .05 และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย ตำแหน่งระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ที่ตั้งของสถานศึกษา ขนาดของโรงเรียน และระดับการจัดการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอย่างทอง ประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 2) การจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) กำหนดระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ [4]

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์แบบสอบถามและสมมติฐาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้การทดสอบค่า t-test แบบสองกลุ่ม คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาใหญ่ (Independent sample test)

4. ผลการวิจัย

4.1 สถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้

4.1.1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายการทุกรายการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ มี

และใช้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุก ระดับชั้นที่เปิดสอนเป็นแบบอย่างให้สถานศึกษาอื่นๆ นำไปปรับใช้ได้ รองลงมา คือ ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องมาอย่างน้อย 3 ปี และมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชาต่างๆ ทุกระดับชั้นครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา สามารถนำไปเผยแพร่เป็นแบบอย่างได้ และค่าต่ำสุด คือ จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่อง (ผู้เรียนมีส่วนร่วม)

4.1.2 สถานศึกษามีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ มีโครงการ/กิจกรรมแนะแนว/ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ภูมิสังคมของสถานศึกษา/ชุมชน จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหา/พัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน ให้อยู่อย่างพอเพียง และค่าต่ำสุด คือ นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

4.2.1 หลักสูตรสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายการทุกรายการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยค่าสูงสุดคือ บริหารอาคารสถานที่ จัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีการ

บำรุงรักษาอาคารสถานที่/สภาพแวดล้อม/แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ประโยชน์ได้นาน กำหนดนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา อย่างชัดเจนและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี มีกิจกรรมครอบคลุมทุกกลุ่มงาน อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางภูมิสังคมของสถานศึกษา มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน ครอบคลุมทุกกลุ่มงาน ทุกระดับชั้น มีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการอยู่อย่างพอเพียงในสถานศึกษา / ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และค่าต่ำสุด คือ นำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน

4.2.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมบริหารจัดการ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายการทุกรายการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยค่าสูงสุดคือ มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิต การปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา และค่าต่ำสุด คือ ขยายผล เผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิต การปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติกิจกรรม เท่ากัน ยกเว้นด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ สถานศึกษาขนาดเล็ก มีการปฏิบัติต่ำกว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่

4.3.1 สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็ก มีการปฏิบัติด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต่ำกว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่

4.3.2 สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เท่ากัน

4.4 สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติกิจกรรมการบริหารจัดการ เท่ากัน

4.4.1 สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็ก มีการปฏิบัติด้านการบริหารจัดการศึกษา ต่ำกว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่

4.4.2 สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็ก มีการปฏิบัติด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มากกว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่

5. อภิปรายผล

5.1 สถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านการจัด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อร่าม นุชพิทักษ์ [5] ได้ศึกษาการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาในอำเภอโนนสุวรรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ผู้บริหารมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ ต้องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาตั้งแต่ พ.ศ.2550 ทำให้สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและสนองนโยบายของต้นสังกัดดังกล่าว จึงได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นนโยบาย แผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.1.1 สถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายการทุกรายการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยค่าสูงสุด คือ มีและใช้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกระดับชั้นที่เปิดสอนเป็นแบบอย่างให้สถานศึกษาอื่นๆ นำไปปรับใช้ได้ รองลงมา คือ ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี และมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ /รายวิชาต่างๆ ทุกระดับชั้นครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา สามารถนำไปเผยแพร่เป็นแบบอย่างได้ และค่าต่ำสุด คือ จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่อง (ผู้เรียนมีส่วนร่วม) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ มาพร [6] ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

5.1.2 สถานศึกษามีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ มีโครงการ/กิจกรรมแนะแนว /ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ภูมิสังคมของสถานศึกษา /ชุมชน จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวภาษา หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหา/พัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน ให้อยู่อย่างพอเพียง และค่าต่ำสุด คือ นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อร่าม นุชพิทักษ์ [4] ที่พบว่า ผู้บริหารมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญญา อีระทองดี [1] ได้ศึกษาการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวภาษา หรือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ มีความคิดเห็นอยู่มาก

5.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 2 ด้าน อยู่ในระดับ มาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของอร่าม นุชพิทักษ์ [5] ที่พบว่า ผู้บริหารมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ ต้องการนำหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ใน การจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาตั้งแต่ พ.ศ.2550 ทำให้สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและสนองนโยบายของต้นสังกัดดังกล่าว จึงได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นนโยบายแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ

5.2.1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายการทุกรายการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยค่าสูงสุดคือ บริหารอาคารสถานที่จัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่/สภาพแวดล้อม/แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ประโยชน์ได้นาน กำหนดนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา อย่างชัดเจนและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี มีกิจกรรมครอบคลุมทุกกลุ่มงานอย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางภูมิสังคมของสถานศึกษา มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน ครอบคลุมทุกกลุ่มงาน ทุกระดับชั้น มีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการอยู่อย่างพอเพียงในสถานศึกษา / ชุมชน อย่างสม่ำเสมอ และค่าต่ำสุด คือ นำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อร่าม นุชพิทักษ์ [5] ที่พบว่า ผู้บริหารมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ ต้องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ใน การจัดกิจกรรมการ บริหารจัดการ จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

ตั้งแต่ พ.ศ.2550 ทำให้สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและสนองนโยบายของต้นสังกัดดังกล่าว จึงได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา กำหนดเป็นนโยบาย แผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการศึกษา

5.2.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมบริหารจัดการ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายการทุกรายการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยค่าสูงสุดคือ มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิต การปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา และค่า ต่ำสุดคือ ขยายผล เผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิต การปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญญา ธีระทองดี [1] ได้ศึกษา การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก

5.3 สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่สอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ มาพร [6] ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาตามขนาดของโรงเรียน พบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติงานสถานศึกษาเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติกิจกรรมด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาขนาดเล็กมีการปฏิบัติต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็กกับ

สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติกิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เท่ากัน

5.4 สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ มาพร [6] ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาตามขนาดของโรงเรียน พบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติงานสถานศึกษาเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง โดยสถานศึกษาขนาดเล็ก กับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติกิจกรรมการบริหารจัดการทั้ง 2 ด้านเท่ากัน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 สถานศึกษาควรทบทวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับการจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนโดยสถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมที่เกิดจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่องซึ่งต้องกำหนดให้มีการจัดการเผยแพร่และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักเรียนภาคเรียนละ 1

6.1.2 สถานศึกษาควรมีการรายงานการติดตามปรับปรุงพัฒนากิจกรรมนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ

6.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ควรมีบทบาททบทวน เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ การสอน โดยมีการจัดประชุม สัมมนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษา สาเหตุ ปัญหาของสถานศึกษา พอเพียงในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการ สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

6.2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการ การเรียนรู้และการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] เพ็ญนิภา ธีรทองดี, “การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2552.
- [2] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง, “การดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา”, หจก.ริมปิงการพิมพ์, 2556.
- [3] Yamane Taro. Statistic : An Introductory Analysis. Tokyo : Harper International Edition. 1970, p. 886.
- [4] พวงรัตน์ ทวีรัตน์, “วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์”, กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540, หน้า 107 – 108.
- [5] อร่าม นุชพิทักษ์, “การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาในอำเภอโนนสุวรรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษบุรีรัมย์ เขต 3”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2552.

- [6] เสาวลักษณ์ มาพร, “ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.